

Kunnskapsdepartementet
Sendt på e-post: postmottak@kd.dep.no

Instituttveien 18
Postboks 40, NO-2027 Kjeller
Tlf: +47 63 80 60 00
Org. nr.: NO 959 432 538
Web: www.ife.no

Vår ref.: SAH/akm
Dir. tlf: +47 930 22 096
E-mail: silje.aspholm.hole@ife.no

Dato: 12.11.2020

IFEs hørings svar til Forskningsrådets rapport:

"Statlig tildeling av grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern"

Innledning

Forskningsrådet har fått i mandat fra Kunnskapsdepartementet å utrede endringer i grunnfinansieringen for instituttene. Mandatet er forankret i regjeringens [Strategi for instituttpolitikk](#).

Institutt for energiteknikk (IFE) er et teknisk-industrielt institutt som mottar grunnfinansiering (GF). Vi takker for muligheten til å gi høringsinnspill til Forskningsrådets forslag om endringer i grunnfinansieringen. Vi har fokusert på modellen og indikatorene for resultatberegning i høringsinnspillet.

Overordnede kommentarer og merknader til rapporten

Forskningsrådet har gjort et grundig arbeid med vurdering av dagens grunnfinansieringsmodell og anbefaler å bevare denne. IFE er enig i den overordnede konklusjonen om å bygge videre på dagens hovedmodell. Vi savner en tydeligere vurdering av hvilke langsiktige og eventuelle utilsiktede konsekvenser endringen kan ha for instituttene.

Rapporten er teknisk og det har vært krevende å få innsikt i konsekvensene av omleggingen, men vi har fått god bistand fra Forskningsrådet til å få oversikt over den foreslåtte modellen. Forskningsrådets forslag om utfyllende informasjon og jevnlig dialogmøter med instituttene er et viktig tiltak for å øke transparensen og forutsigbarheten i grunnfinansieringen. Det gjelder spesielt siden det er krevende å utarbeide indikatorer som på en god og dekkende måte måler instituttenes innsats i samfunnet.

IFE er uenig i at resultatbasert del økes fra 10 til 20%

Forskningsrådet mener at dokumentert vitenskapelig kvalitet, objektivitet og evne til å være driver for omstilling er tre viktige krav til alle forskningsinstitutter. IFE er enig i det. Dette krever langsiktig investering og utvikling av kompetanse, investering i forskningsinfrastruktur og markedsarbeid

nasjonalt og internasjonalt (primært EU). Slike investeringer krever forutsigbar finansiering over flere år. IFE er derfor *uenig* i Forskningsrådets forslag om at den resultatbaserte delen av GF skal økes fra 10 til 20 prosent. Dette vil skape usikkerhet om finansieringen av langsiktige investeringer i kompetanse og infrastruktur for instituttene.

De teknisk-industrielle instituttene har svært lav GF sammenlignet med andre instituttgrupper i Norge og spesielt sammenlignet med tilsvarende institutter som vi konkurrerer med i andre land. 80-90 prosent av inntektene må vinnes i utlysninger med sterk konkurranse. Dette er en vesentlig side ved virksomheten, og samfunnsnyttene av instituttene må vurderes på denne bakgrunn. En vesentlig del av aktiviteten er vurdert av en kunde/oppdragsgiver eller finansieringskilde som mener forskningen er verdt kostnaden.

IFE mener at internasjonale inntekter må beholde vektingen på 20%

IFE mener at internasjonale inntekter som resultatindikator må beholde vektingen på 20%, *ikke* ned til 15% som foreslås av Forskningsrådet. Gitt føringene om økt internasjonalisering, nasjonal strategi og høyere mål for hjemhenting av forskningsmidler fra f.eks EU og ESS (European Spallation Source), Panorama-strategien og behovet for økte eksportinntekter, er det vanskelig å forstå hvorfor internasjonale inntekter skal vektles lavere fremover.

IFEs kommentarer til foreslåtte indikatorer

Vitenskapelig publisering målt ved publikasjonspoeng

IFE er enig i at dette er en egnet og robust indikator på vitenskapelig kvalitet, og at den er relevant kvalifiseringsindikator og resultatindikator.

Angående publikasjonspoeng som kvalifiseringsindikator

Dersom kravet økes til 1 publikasjonspoeng per forskerårsverk forutsetter det for teknisk-industrielle (TI) institutter at GF økes til minst 15% av omsetningen for instituttene. TI-instituttene har i stor grad oppdragsgivere innen industri og næringsliv som kan begrense muligheten for og finansiering av publisering.

IFE mener at indikatorens terskelverdi bør ta høyde for ulikheter mellom fagtradisjoner og markedsmuligheter på de ulike fagområdene. Ett alternativ som foreslås av Forskningsrådet, er at terskelverdien relateres til grunnfinansieringsnivået på de ulike finansieringsarenaene. Det må i så fall gis klare definisjoner ved vurdering av evt nye institutter inn i ordningen.

Avlagte doktorgrader/antall årsverk med PhD

IFE er enig i at avlagte doktorgrader ikke er en hensiktsmessig indikator. Vi støtter forslaget om å endre indikatoren til antall årsverk med PhD.

Nasjonale oppdragsinntekter

IFE er enig i at nasjonale oppdragsinntekter for næringslivet og offentlig forvaltning er hensiktsmessig som kvalifiserings- og resultatindikator. IFE mener at indikatoren bør utvides til å omfatte inntekter fra oppdrag i «utvidet egenregi» fra offentlig forvaltning. Vi mener at internasjonale oppdragsinntekter må inngå i beregningsgrunnlaget slik at man får en samlet indikator for oppdragsinntekter.

Nasjonale brukerrettede bidragsinntekter

IFE mener at nasjonale brukerrettede bidragsinntekter, definert som bidragsinntekter fra departementer og underliggende etater, ikke er egnet og robust indikator for relevans. Bakgrunnen får vår vurdering er at departementene og underliggende etater har ulike strategier for slike bidrag, og bidragene ofte tildeles uten konkurranse.

Internasjonale inntekter

IFE er enig i at dette er inntekter som indikerer høy vitenskapelig kvalitet ettersom de er vunnet i internasjonal konkurranse med fagmiljøer i andre land.

IFE mener at internasjonale inntekter som resultatindikator må beholde vekten på 20%, *ikke* ned til 15% som foreslås av Forskningsrådet. Gitt føringene om økt internasjonalisering, nasjonal strategi og høyere mål for hjemhenting av forskningsmidler fra f.eks EU og ESS (European Spallation Source), Panorama-strategien og behovet for økte eksportinntekter, mener vi det er vanskelig å forstå hvorfor internasjonale inntekter skal vektes lavere fremover. Lavere vektning vil være negativt incentiv for instituttene til økt internasjonal satsing og føre til at statens og virkemiddelapparatets styringssignaler til instituttene blir uklare.

IFE er *ikke* enig i følgende vurdering som Forskningsrådet fremsetter på s 15: «*Det kan derfor føres argumenter for at internasjonale oppdrag bør telle minst like mye som nasjonale. Samtidig kan det som nevnt hevdes at internasjonale oppdrag i all vesentlighet viser relevans for et ikke-nasjonalt etterspørselsmarked mens instituttene hovedoppgave er å betjene det nasjonale.*» Internasjonale oppdrag fører til at Norge øker eksportinntekter fra kunnskap. Instituttene bidrar til å heve kompetansen i norsk industri og næringsliv ved å vinne internasjonale oppdrag, og instituttene benytter disse internasjonale oppdragene til å kople norske og internasjonale bedrifter tettere sammen slik at det hjelper norsk industri og næringsliv i internasjonaliseringen og å øke eksporten. Norske bedrifter er ofte med som partnere i EU-prosjekter. Internasjonale inntekter gir merverdi som kommer norsk industri og næringsliv til gode.

Kommersialisering

IFE er enig i at det er hensiktsmessig å introdusere en eller et sett indikatorer for kommersialisering for samtlige institutter som del av resultatindikatorene.

IFE er *ikke* enig i Forskningsrådets forslag til indikator med fire elementer: 1) Antall nasjonale patentsøknader, 2) Antall internasjonale patentsøknader, 3) Antall meddelte patenter, 4) Antall lisenser solgt.

IFE er bekymret for at dette skaper mange "unødvendige" patenter som blir dyrt for instituttene å forvalte, og at det vil føre til uønskede effekter ved at man «låser» kunnskapen inn i patenter. Ved å bruke patenter som indikator kommer man raskt i konflikt med en annen viktig utvikling i norsk og europeisk forskningspolicy - åpen forskning (Open Science). Det grunnleggende rasjonale for et patent er å begrense bruk av kunnskap i en periode. Dette skal gi insentiv for en oppfinner til å investere i utvikling ved at vedkommende kan høste monopolgevinst av oppfinnelsen ofte i 20 år, før kunnskapen kan brukes av andre. Når det gjelder offentlig finansiert forskning skal denne i utgangspunktet – spesielt i dagens viktige åpen forskning-tankegang - være til fellesskapets bruk fra starten av. Vi stiller da spørsmål ved om det er riktig å insentivere patentering. Det er også utfordringer i hvordan patenter skal telles.

IFE mener at andre parametere er mer velegnet, for eksempel:

- **Antall kommersialiseringsprosjekter.** Dette vil inkludere både FORNY-prosjekter og kommersialiseringsprosjekter i EU-programmer.
- **Tilbakekjøp fra spin-off selskaper til instituttene, prosent av omsetning.** Indikerer at man spinner ut levedyktige, høy-kompetansebedrifter som kjøper FoU-tjenester – og det er slike selskaper Norge trenger mer av.
- **Lisensinntekter som prosent av omsetningen.** Inntekter er bedre mål på verdiskapingen enn antall solgte lisenser.

Dette er kun noen foreløpige vurderinger. IFE har ikke konkludert på hvilke indikatorer for kommersialisering som er mest hensiktsmessig. Vi ønsker å bidra aktivt til å utarbeide indikatorer for kommersialisering, og vil delta i arbeidsgruppe som etableres av NFR og FFA.

Maksimumuttelling pr resultatindikator pr institutt

Forskningsrådet anbefaler at det innføres maksimumsgrenser for hvor stor uttelling hver av resultatindikatorerne kan gi et enkelt institutt. Dette for å opprettholde fokus på at instituttene skal dokumentere både etterspørsel og vitenskapelig kvalitet. Rådet anbefaler at grensen settes 50 % høyere enn indikatorens andel av resultatbevilgningen.

IFE er enig i at forskningsinstituttene skal levere forskning med høy kvalitet og relevans og ser ingen motsetning mellom disse målene. En maksimumsgrense for uttelling for hver enkelt indikator kan være hensiktsmessig. Samtidig må det balanseres mot instituttstrategiens anerkjennelse av mangfold i sektoren, hvor det heter i kap 1 at: *Regjeringen har satt en felles ambisjon for alle institutter som denne strategien gjelder for. Enkeltinstitutter vil kunne oppfylle hver sine deler av ambisjonen.*

Og videre (kap. 4.2): *Regjeringen vil at instituttpolitikken skal kunne utøves differensiert der det er nødvendig for å bevare verdifullt mangfold i sektoren.*

IFE anser at det vil være fornuftig å etablere maksimumsgrense for resultatindikatorerne, men er usikre på om denne grensen skal være den samme for ulike resultatindikatorer og hvor den grensen bør settes.

Med vennlig hilsen

DocuSigned by:

C0C8B9B061FC482...

Silje Aspholm Hole
Direktør strategi og kommunikasjon